

Asia: VN/26458/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle mikroliikkumista koskevaksi lainsäädännöksi

Esityksen tavoitteet

Huomiot esityksen tavoitteista

Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) lausunto

Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL) kannattaa esitettyjä ehdotuksia, mutta pitää ongelmallisena, ettei sähköpotkulaudan ja muiden kevyiden sähköajoneuvojen käytölle olla asettamassa lainsäädäntöön alaikärajaa.

Jatkovalmistelussa on arvioitava tarkemmin, miten lakiesitystä voidaan parantaa lasten ja nuorten liikenneturvallisuuden näkökulmasta.

YK:n lapsen oikeuksien komitea on todennut, että vaikka nuorten kuolleisuusaste on yleensä suhteellisen alhainen muihin ikäryhmiin verrattuna, kuoleman ja sairauden riski on nuoruusiässä todellinen. Tämä aiheutuu muun muassa ehkäistävissä olevista syistä, jotka kaikki liittyvät tietynlaisiin käyttäytymismalleihin ja edellyttävät yhteistyötä eri alojen välillä. Komitea mainitsee tässä yhtenä esimerkkinä tieliikenneonnettomuudet (YK:n lapsen oikeuksien komitean yleiskommentti nro 20 (2016) lapsen oikeuksien täytäntöönpanosta nuoruusiässä, kohta 13). Näiden riskien vähentämiseksi sopimusvaltioiden tulisi komitean mukaan laatia monialaisia strategioita, joihin sisältyy suojarahusteiden käyttöä edellyttävää lainsäädäntöä, päihtyneenä ajamiseen ja ajolupiin liittyviä poliitikkoja sekä kasvatukseen, taitojen kehittämiseen ja käyttäytymisen muuttamiseen liittyviä ohjelmia (em. yleiskommentti nro 20, kohta 65. Ks. myös yleiskommentti nro 15 (2013) lapsen oikeudesta nauttia parhaasta mahdollisesta terveydentilasta (24 artikla), kohta 63).

Tutkimusten mukaan sähköpotkulautojen käyttö aiheuttaa huomattavia riskejä myös lapsille ja nuorille. Sähköpotkulaudan ajaminen edellyttää samankaltaista tietämystä ja kokemusta kuin mopolla ajaminen. Kuljettajan on tunnettava liikennesäännöt, oltava tietoinen muista tiellä liikkujista sekä mukautettava ajonopeus tilanteen mukaan.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin tiedotteen (30.9.2024) mukaan viiden vuoden seurantajaksolla (1.8.2019-31.7.2024) HUS:n sairaaloissa on hoidettu yhteensä 604 lasta ja nuorta

sähköpotkulaudoilla tapahtuneiden onnettomuuksien vuoksi. Suurin osa vammautuneista on keskimäärin iältään 12–13-vuotiaita. HUS:ssa tehty seuranta osoittaa, että alle 16-vuotiaiden vakavien sähköpotkulautavammojen määrä on kasvanut.

Pohjola Vakuutuksen syyskuussa 2024 julkaiseman tiedotteen mukaan sähköpotkulautaanonnettomuudet ovat vakavampia kuin polkupyöräonnettomuudet. Traficom mukaan yleisimpiä sähköpotkulaudan käytöstä johtuneita vammoja ovat pään ja kasvojen vammat ja raajojen murtumat. Em. HUS:n tiedotteen mukaan pään vammat ovat yleisiä myös lapsilla ja nuorilla. Lieviä pään vammoja on diagnosoitu HUS:n sairaaloissa 221 ja vakavia pään vammoja 50.

Euroopan komissio on pohtinut mahdollisia sääntelylinjauksia erityisesti sähköpotkulautojen alaikäisille käyttäjille, kuten suojavarusteiden käyttöpakkoa. Useiden tutkimusten mukaan nuorten tulisi käyttää suojakypärää liikkeessään sähköpotkulaudoilla. European Transport Safety Council (ETSC) suosittelee, että sähköpotkulautojen käyttäjien tulisi olla vähintään 16-vuotiaita tai että kunkin maan säädökset sähköajoneuvojen käytöstä vastaisivat maan mopojen kuljettamiseen asetettuja ikävaatimuksia — ja että sovellettava ikäraja olisi näistä kahdesta korkeampi.

MLL pitää tärkeänä, että sähköpotkulaudan ja muiden kevyiden sähköajoneuvojen käyttämiselle asetetaan lainsäädännössä 15 vuoden alaikäraja. Myös Liikenneturva on suositellut kyseisen alaikärajan asettamista. Ikärajasäännöksiä on jo useiden muiden maiden lainsäädännössä.

MLL esittää, että jatkovalmistelussa arvioidaan perusteellisesti kokonaisuudessaan, miten lakiesitystä voitaisiin vielä tarkentaa ja vahvistaa lasten ja nuorten liikenneturvallisuuden osalta.

MLL korostaa, että toimiva sääntely vaatii myös tehokasta valvontaa, johon tulee olla riittävät resurssit. Lasten turvallisuuden kannalta merkittävä riski ovat myös aikuiset sähköpotkulaudan ja muiden kevyiden sähköajoneuvojen kuljettajat, jotka ajavat jalankulkijoille tarkoitetuilla väylillä. Heidän valvontaansa tulisi kiinnittää riittävästi huomiota.

WHO on korostanut, että lasten ja nuorten liikenneonnettomuudet ovat estettävissä, mutta mikään yksittäinen toimenpide ei riitä kattamaan kaikkia lasten tieliikenteen riskejä, vaan tarvitaan useita toimia lasten suojelemiseksi liikenteessä (WHO:n tiedote Road traffic injuries: Children, 6.10.2023). WHO nostaa esille tunnettuja ja hyviksi havaittuja keinoja, joita ovat muun muassa nopeuden hallinta, suojakypärän käyttö, lasten näkyvyyden parantaminen ja liikenneinfrastruktuurin kehittäminen. MLL korostaa, että lasten ja nuorten osalta myös tiedotuksella ja viestintäkampanjoilla on keskeinen merkitys. Niiden tulee toteutua nuorten arjen ympäristöissä ja nuoria kiinnostavalla ja puhuttelevalla tavalla.

Helsingissä 31.10.2024

Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry

Milla Kalliomaa, pääsihteeri

esityksen vaikutukset

Huomiot esityksen vaikutusten arviointia koskevasta luvusta 4.2

-

Mikroliikennelupa

Huomiot mikroliikennelupaa koskevista ehdotuksista

-

Promilleraja

Huomiot kevyiden sähköajoneuvojen ja moottorilla varustettujen polkupyörien kuljettamisen promillerajaa koskevista ehdotuksista

-

Liikennevalvonta

Huomiot liikennevalvontaa koskevista ehdotuksista

-

Liikenteenohjauslaitteet

Huomiot uusia liikenteenohjauslaitteita (liikennemerkki ja tiemerkinä) koskevista ehdotuksista

-

Ajoneuvolain soveltamisala

Huomiot ajoneuvolain soveltamisalan muuttamista koskevasta ehdotuksesta

-

Muita huomioita esitysluonnoksesta

Huomiot muista mahdollisista asioista

-

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[MLLn lausunto_HE luonnos mikroliikkumista koskevaksi lainsäädännöksi 31.10.2024.pdf](#)

Pollari Kirsi
Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry